

Stemte ikke:

Bardenfleth  
Clausen.

Madvig.  
Rosenørn.

Man gif derefter over til Spørgsmaal om Fremme af det Andragende, som var indgivet fra Rigsdagsmanden for Maribo Amts 5te Distrikt (Sidenius) om Nedsættelse af en Commission til at undersøge Forvaltningen af de Classenske Fideicommissgodser paa Fjalsler.

**Sidenius:** Det vil være i det ærede Things Grundring, at Fæsterne paa det Classenske Fideicommissets Godser paa Fjalsler i forrige Session gjennem mig indgave en Petition til Rigsdagen, som gif ud paa, at man vilde nedsætte en Undersøgelsescommission, ifølge Grundlovens § 50, for at undersøge hvorvidt Forvaltningen af disse Godfers Fæstegods var i Overensstemmelse med den Lov, som var fassat for samme ved afdøde Geheimeraad Classens Disposition af 28de Januar 1789 og 23de Marts 1792, hvilket Petitionairene formeente slet ikke var Tilfældet. Af Mangel paa Tid blev, som bekendt, denne Sag ikke videre fremmet i forrige Session, og derfor have Petitionairene atter gjentaget deres Andragende. At Petitionairene med fuld Føie have indgivet dette Andragende til det ærede Thing, og at jeg, som deres Repræsentant, med ikke mindre Føie har troet mig forpligtet til at antage mig denne Petition og at føre den frem i Thinget, skal jeg søge, saavidt min Gyne tillader det, at gjøre indlysende for det ærede Thing, idet jeg skal tillade mig at udhøve endeel mig velbekendte Facta, hvoraf det forhaabentlig vil fremgaae, at Forvaltningen af disse Godser paa ingen Maade staaer i Harmoni med den forannævnte Classenske Disposition. Men for at det ærede Thing bedre vil kunne bedømme, hvorvidt jeg heri har Ret, skal jeg med den ærede Formands Tilladelse oplase den Deel af den Classenske Disposition, som angaaer Fæstegodserne, og som kun udgjør nogle faa Linier.

Det citerede Sted af Classens Disposition lyder saaledes:

„Paa mine til Fideicommisset hørende Godser gives alle paa samme værende Bønder Arvefæste, og maa deres Høveri bestemmes paa den

allerømmeste og lemfældigste Maade, endog mildere end Love og Forordninger foreskrive, hvilket altid in casu dubio skal udtolkes til Bøndernes“, og i Codicilet hedder det, „Da Fælledsskabets Ophævelse mellem Bønderne paa mine Godser, som jeg vil have iværksat, udfordrer ikke ubetydelige Omkostninger, som anvendes blot til Bøndernes egen Velstands Befordring, finder jeg det og billigt, at disse, forinden Arvefæste meddeles dem, vedtage at betale en forholdsmaessig forhøiet Afgift, som dog ikke maa overstige Renterne af den paa Indretningen anvendte Capital. Jovrigt overlader jeg de af mig indsatte executores testamenti den nærmere Bestemmelse af Arvefæsternes Indretning med Hensigt saavel til Fideicommissets Sikkerhed og Skadeløshed som Bøndernes Vel.“

Det fremgaaer jo aabenbart heraf, at Fæsterne havde en upaatvivselig og soleklar Ret til at blive Arvefæstere, men desuagtet foretog de af Testator indsatte Executores testamenti som vare Conferentsraad Clausen, Conferentsraad Collbjørnsen og Agent Koustrup, intet Skridt for at see denne Sag fremmet i 10 samfulde Aar og da kun efter indirecte Paaskyndelse af den daværende regjerende Kronprinds, afdøde Kong Frederik den 6te. Først 12 Aar efter Testators Død — han døde 1792 — i 1804, bleve Fæsterne indkaldte til at møde paa Korselike, hvor der skulde tilbydes dem Arvefæste. Bønderne mødte da ogsaa, og Arvefæste blev dem tilbudt, men paa saadanne Betingelser, at Bønderne paa ingen Maade kunde gaae ind derpaa, da Fæstet var alt Andet end et Arvefæste, og det blev da Bønderne betydet, at de og deres nærmeste Slægtninge siden vilde blive indkaldte paa Thinge, og Tilbudet der blive gjentaget, dette skeete imidlertid ikke. Jeg sagde, at de Betingelser, hvor paa Arvefæste tilbødes dem, vare saadanne, at det ikke var noget Arvefæste, og derfor vilde Bønderne ikke gaae ind derpaa; selve disse Betingelser ville forøvrigt kunne sees af det medfølgende Bilag Pag. 183; men blandt disse mange Betingelser, som der staae anførte, skal jeg blot tillade mig at nævne een, den nemlig, at hvis de forsømte nogen af de mange Betingelser, som dette Arvefæstestjøde indeholdt, da kunde de tiltales til Fæstefortabelse som